

Asia: VN/6566/2022

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän raportoinnin kokonaisuudesta ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta (liitteet 1 ja 2)

KKV pitää tärkeänä, että Valtiovarainministeriön (VM) asetusluonnoksessa otetaan huomioon kilpailulain 30 d §:ssä tarkoitettu eriyttämisvelvoite ja sen edellyttämät tiedot. Tältä osin KKV viittaa hallituksen esitykseen 60/2019 vp1, jossa todetaan, että kilpailulain 30 d §:ssä tarkoitettut tiedot ovat osa kuntien taloustietojen ja raportoinnin kokonaisuutta, ja että raportointimalliin sisältyvien tietosisältöjen osalta otetaan huomioon kilpailulain mukaiset eriyttämisvelvoitteet. Kilpailulain 30 d §:ssä tarkoitettut tiedot kuuluvat siten kuntalain 120 a §:ssä säädetyn kunnan raportointivelvoitteen piiriin. Näin ollen on myönteistä, että VM:n asetusluonnoksessa ja sen liitteissä on otettu huomioon kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tilinpäätöksen liitetietona esitettävä tuloslaskelma. Kilpailulain 30 d § kuitenkin edellyttää tilinpäätökseen liitettäväksi tuloslaskelman ohella myös kustannuslaskennan kuvauksen, joka helpottaa tuloslaskelman tulkintaa. Kustannuslaskennan kuvaus ei vielä sisälly asetusluonnoksessa määriteltyihin tietosisältöihin ja siten automaattisen raportoinnin piiriin. KKV kannattaa sen lisäämistä raportoitaviin tietosisältöihin myöhemmin, mikäli se on teknisesti mahdollista.

KKV kiinnittää huomiota asetusluonnoksen 4 §:n 2 momentin sanamuotoon, jonka mukaan kunnan on toimitettava kuntien taloustietovarantoon seuraaviin raportointikokonaisuuksiin kuuluvat tiedot siltä osin, kuin ne on määritelty pakollisiksi raportointikokonaisuuksia koskevissa määräyksissä. Raportointikokonaisuuksia ja niiden pakollisuuden määräyksiä todetaan noudatettavan sellaisina, kuin ne on julkaistu XX päivänä xxkuuta 2022 Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämässä Avoin data - verkkopalvelussa. KKV toteaa, että kuntalain 120 a §:ssä tarkoitettujen tietojen raportointiin sovellettavasta tietosisällöstä ja sitä koskevasta raportointivelvollisuudesta tulisi säätää selkeästi jo asetuksessa, jotta ei synny epäselvyyttä siitä, mitä tietoja kunnalla lopulta on velvollisuus raportoida Valtiokonttorin järjestelmään.

KKV kiinnittää myös huomiota asetusluonnoksen 4 § momentin 1 kohtaan, jossa on mainittu muun muassa osakkuusyhteisöt. Kilpailulain 30 d §:ssä säädetty eriyttämisvelvoite voi koskea

osakkuusyhteisöjä ainoastaan, jos niiden voidaan katsoa olevan kilpailulain 30 a §:n mukaisesti julkisyhteisön tosiasiallisessa määräysvallassa.

2. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän palveluluokituksista ja siihen esitetyistä muutoksista (liite 4)

Liitteen 4 osalta KKV on tarkastellut esitettyjä palveluluokituksia ja niiden muutoksia. KKV toteaa, että kilpailulain 4 a luvussa taloudellisen toiminnan käsite tarkoittaa tavaroiden ja palveluiden tarjoamista markkinaympäristössä. Käsite on yhtenäinen Euroopan Unionin oikeuden kanssa. Julkisen sektorin on arvioitava itse, milloin se toimii samoilla markkinoilla yksityisten yritysten kanssa ja määriteltävä omasta toiminnastaan ne palvelut ja tuotteet, jotka suuntautuvat markkinoille. Taloudellista toimintaa ei ole esimerkiksi julkisen vallan käyttäminen tai viranomaistoiminta, julkisesti rahoitettu ja valvottu koulutus tai solidaarisuuteen perustuva terveydenhuolto.

KKV toteaa, että on mahdollista, että jotakin palveluluokituksen mukaista palvelua tai sen osaa tarjotaan kilpailutilanteessa markkinoilla. Tällainen palvelu tulisi raportoida myös KKLMY-raportointikokonaisuudessa. Kilpailulain muuttamista koskevissa esitöissä³ todetaan kustannusten kohdentamisen osalta, että julkisyhteisön kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittaman taloudellisen toiminnan tulee kattaa kaikki tähän toimintaan liittyvät kustannukset pelkkien suoritteiden tuottamisesta aiheutuvien kustannusten sijaan. Kustannuslaskennassa käytettyjen jakoperusteiden tulee olla aiheuttamisperiaatteen mukaisia ja niiden mukaan laaditun tuloslaskelman tulee antaa oikea kuva markkinoilla kilpailutilanteessa harjoitettavan taloudellisen toiminnan kannattavuudesta, kun sitä tarkastellaan itsenäisenä toimintona.

3. Lausuntonne eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin esitetyistä muutoksista ja uusista tietosisällöistä (liitteet 3, 5 ja 6 sekä taulukkomallit)

Liitteessä 3 esitetään kuntien ja kuntayhtymien XBRL-taksonomian tietosisältöjen ja teknisten kuvausten muutokset tilikaudelle 2023. KKV pitää myönteisenä liitteen 3 kohdissa 14 ja 15 esitettyjä uusia raportointikokonaisuuksia, joissa huomioidaan kilpailulain 30 d §:ssä säädetty kirjanpidon eriyttämisvelvollisuus. KKV kiinnittää kuitenkin huomiota liitteen 3 kohtaan 14, jossa todetaan: ”Valtiokonttorille raportoidaan tilinpäätökseen liitetyt eriytyt laskelmat liikelaitoksen kaavalla muiden kuntien ja kuntayhtymien kalenterivuotta koskevat tilinpäätöstietoja täydentävien taloustietojen kanssa toukokuun loppuun mennessä.” Tähän liittyen KKV toteaa, että kilpailulaissa ei määritellä eriytettyjen laskelmien esittämiskaavaa, mutta kilpailulain 30 d §:n esitöiden² mukaan seuraavien edellytysten tulee täyttyä: Eriytettyyn tuloslaskelmaan on sisällytettävä kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot. Tuloslaskelman tulee myös antaa oikea kuva markkinoilla kilpailutilanteessa harjoitettavan taloudellisen toiminnan kannattavuudesta, kun sitä tarkastellaan itsenäisenä toimintona.

KKV pitää myönteisenä, että liitteessä 5 esitetty luonnos kuntien ja kuntayhtymien kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan raportointia koskevasta AURA-käsikirjan ohjeistuksesta kattaa myös kilpailulain 30 d §:n edellyttämät yksikkökohtaiset tuloslaskelmat, jotka on laadittava kilpailulain edellytysten mukaisesti.

4. Lausuntonne teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin esitetyistä muutoksista (liite 3 sekä taulukkomallit)

Ks. edellä kohta 3.

Lopuksi KKV haluaa vielä tuoda esille muutamia asian valmisteluvaiheessa kuntien taholta esitettyjä huolia, jotka todennäköisesti nousevat esille myös lausuntokierroksella. Valmistelun aikana on esitetty huolia siitä, että uusi kilpailulain 30 d §:n tuloslaskelmat sisältävä raportointikokonaisuus lisäisi merkittävästi kuntien hallinnollista taakkaa. Kilpailulain 30 d §:n soveltuessa kunnan toimintaan säädöksen edellyttämät tuloslaskelmat on kuitenkin jo kilpailulain perusteella laadittava ja esitettävä tilinpäätöksessä, minkä vuoksi KKV katsoo, ettei jo laadittujen tuloslaskelmien automaattisesta raportoinnista johtuvaa hallinnollisen taakan lisäystä näin ollen voida pitää vähäistä suurempana.

Huolia on esitetty myös sen suhteen, ettei tietotarve kilpailulain mukaisten tietojen osalta olisi pysyvä eikä myöskään perusteltu, koska tiedot hyödyttäisivät vain KKV:a. Kilpailulain 30 d §:n mukainen tietotarve on pysyvä. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että KKLMY- ja TOLT-raportointikokonaisuuksien informaatio hyödyttää paitsi KKV:n kilpailuneutraliteettivalvontaa, tuottaa tärkeää tietoa verovarojen sijoittamisesta elinkeinotoimintaan myös laajemmin julkista päätöksentekoa, tutkimusta ja tilastointia varten.

Kirsi Leivo   Peter Karlsson

pääjohtaja   johtava asiantuntija

1 Hallituksen esitys eduskunnalle kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi (HE 60/2019 vp), s. 14-15.

2 HE 68/2018 vp, s. 54.

3 HE 68/2018, s. 54-55.

Karlsson Peter
Kilpailu- ja kuluttajavirasto